

ÖLJY

1. Öljy, Jumalan lahja.. Viljan ja viinin ohella öljy on yksi niistä välttämättömistä ravintoaineista, joilla Jumala ravitsee uskollista kansaansa (5. Moos. 11:14) maassa, joka on rikas oliivipuista (5. Moos. 6:11; 8:8) ja johon hän on asettanut kansansa lahjana. Öljy on Jumalan siunauksen merkki (5. Moos. 7:13 f.; Jer. 31:12); sen puute rankaisee uskottomuudesta (Miika 6:15; Hab. 3:17), kun taas sen runsaus on pelastuksen merkki (Joel 2:19) ja eskatologisen autuuden symboli (Hoos. 2:24). Öljy ei ole ainoastaan välttämätöntä ravintoa myös nälänhädän aikana (1. Kun. 17:14 f.; 2. Kun. 4:1–7), vaan se on myös voide, joka hajustaa ruumiin (Aam. 6:6; Est. 2:12), vahvistaa jäseniä (Hes. 16:9) ja lievittää haavoja (Jes. 1:6; Luuk. 10:34); lisäksi lamppujen öljy on valon lähde (2. Moos. 27:20 f.; Matt. 25:3–8).

Tätä öljyä ei pidä käyttää palvontaan, jota osoitetaan baaleille, ikään kuin maan hedelmällisyys olisi peräisin niistä, eikä pakanallisten imperiumien liiton hankkimiseen, ikään kuin Jumalan kansan pelastus ei riippuisi yksinomaan sen uskollisuudesta Liitolle (Hoos. 2:7, 10; 12:2). Siksi Liitolle uskollisena pysyminen ei edellytä ainoastaan parhaan öljyn varaamista papeille (4. Moos. 18:12), öljyn sekoittamista uhrilahjoihin rituaalin mukaisesti (3. Moos. 2:1 ff.; 4. Moos. 15:4; 28–29) tai edes viinin juomauhrien vuodattamista virtanaan: tällaiset menot ovat Jumalalle otollisia vain, jos kuljetaan hänen kanssaan vanhurskauden ja rakkauden tiellä (Miika 6:7 f.).

2. Öljyn symboliikka.. Jos öljy on jumalallisen siunauksen merkki, vihanta oliivipuu on Jumalan siunaaman vanhurskaan symboli (Ps. 52:10; 128:3; vrt. Ps. 50:10) sekä Viisauden symboli: Viisaus paljastaa Laissa vanhurskauden ja onnen tien (Sir. 24:14, 19–23). Mitä tulee kahteen oliivipuuhun, joiden öljy pitää yllä seitsenlamppuista lampunjalkaa (Sak. 4:11–14), ne kuvaavat kahta ”öljyn poikaa”, Jumalan kahta voideltua, kuningasta ja ylipappia, joiden tehtävänä on valaista kansaa ja johtaa se pelastuksen tielle.

Jos öljyä sivumennen verrataan siihen, mikä on sen tavoin liukasta ja vaikeasti tavoitettavaa (Sananl. 5:3; Ps. 109:18; Sananl. 27:16), siinä nähdään ennen kaikkea voide, jonka tuoksu hurmaa ja ilahduttaa; se on kaunis rakkauden (Laul. 1:3), ystävyiden (Sananl. 27:9) ja veljellisen yhteyden onnen (Ps. 133:2) symboli. Öljy on myös ilon symboli, sillä sen tavoin se saa kasvot loistamaan (Ps. 104:15). Siksi öljyn levittäminen jonkun päähän merkitsee hänelle ilon ja onnen toivottamista sekä ystävyiden ja kunnian osoittamista (Ps. 23:5; 92:11; Luuk. 7:46; Matt. 26:7).

Kuninkaallisen voitelun öljy ansaitsee korkeimmassa määrin nimen ”ilon öljy” (Ps. 45:8); jumalallisen valinnan ulkoisena merkinä siihen liittyy Hengen vuodattautuminen, joka ottaa valitun haltuunsa (1. Sam. 10:1; 16:13). Tämä voitelun ja Hengen välinen yhteys on kristillisten sakramenttien öljysymboliikan perustana, erityisesti sairaiden vahvistamisessa, jonka Jaakobin kirje mainitsee jo (Jaak. 5:14; vrt. Mark. 6:13). Pyhät öljyt välittävät kristitylle Pyhän Hengen monimuotoisen armon, tuon Hengen, joka teki Jeesuskesta ennen kaikkea Voidellun ja Jumalan Pojan (Hepr. 1:9), kun Ps. 45:8 sovelletaan Kristukseen hänen jumaluutensa julistamiseksi.

CL & MFL

Katso myös: → messie — onction — parfum